PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 134 (233) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 10 października 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 7.X omawiają w depeszy z Warszawy (Bratina) sytuację strajkową w Łodzi. Pismo jest zdania, iż nie należy oczekiwać wyjaśnienia sytuacji przed 10-ym b. m. O ile nawet próba arbitrażu rządowego wpłynie na likwidację strajku, stanowić to będzie krótkotrwałą ulgę ze względu na całokształt sytuacji w przemyśle polskim.

Krasnaja Zwiezda 30.IX ogłasza artykuł Feliksa Kohna, który z okazji proklamowania Achmeta-Zogu królem Albanji oświadcza, iż „liczba kandydatów na królów wzrosła w ostatnich czasach" oraz że kwestja wprowadzenia ustroju królewskiego stała się aktualną w Polsce. Właściciele wielkich posiadłości ziemskich oddawna marzyli o królu polskim. Socjaliści polscy również chętnie ustosunkowywali się w swoim czasie do dynastji Habsburgów, obecnie zaś marszałek Daszyński pracuje nad utworzeniem większości parlamentarnej, która utoruje drogę „polskiemu Achmet-Zogu". Jako promotorów tendencji monarchistycznych w Polsce pismo wymienia pułkownika Sławka i naczelnika Hołówkę. Monarchiści polscy posiadają swego kandydata w osobie marszałka Piłsudskiego. Po jego powrocie z Rumunji skłonią się oni przed nim i ofiarują mu koronę Jagiellonów.

POROZUMIENIE FRANCUSKO - ANGIELSKIE.

Wisty wszechukraińskiego C. K. W. 30.IX ogłaszają art. Weliczki o „tajnem porozumieniu angielsko-francuskiem". Porozumienie to stanowi wielkie wydarzenie w życiu międzynarodowem. Na poparcie tego twierdzenia pismo streszcza ogłoszone przez prasę amerykańską i sowieckie pismo „Krasnaja Zwiezda" wiadomości o treści układu pomiędzy Anglją a Francją. Treść tego układu wywołała wielką sensację i zaniepokojenie w Ameryce i w Europie zachodniej. Francja nie odważyła się nawet na zaprzeczenie ogłoszonych rewelacyj. Wobec tego treść rewelacyj uznawać można za pewną. Okres wzajemnego zwalczania się Anglji i Francji doprowadził niespodziewanie do porozumienia, które ma niewątpliwie na celu zadanie ofenzywne nie zaś obronne. Układ angielsko-francuski stanowi część wytrwałej pracy nad utworzeniem bloku państw pod egidą Anglji i Francji. Mocarstwa te usiłują wciągnąć Niemcy w swoją grę, kusząc opinję niemiecką projektem zjednoczenia burżuazji zachodnio-europejskiej w bloku zaczepnym przeciwko ZSRR oraz w bloku obronnym przeciwko Stanom Zjednoczonym A. P. Przystąpienie Niemiec do bloku wydaje się być wątpliwem Niemcy pozostaną prawdopodobnie poza nawiasem bloku i staną się więcej niż kiedykolwiek placówką amerykańskich wpływów finansowych i politycznych w Europie zachodniej. Ogólna sytuacja jest bardzo poważna. Świat zagrożony jest przez nowe kataklizmy. Ostatnie słowa nie zostały jeszcze wypowiedziane. Spodziewać się można zmiany w stosunkach pomiędzy ZSRR a Stanami Zjednoczonemi. Stosunki te rozwijają się pomyślnie w dziedzinie gospodarczej. Angielsko-francuskie porozumienie ułatwi ich rozwój w dziedzinie politycznej. Nie należy jednak uprzedzać wypadków. Obecnie należy zaczekać na ustosunkowanie się Niemiec do nowej sytuacji międzynarodowej w Europie.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Prawda 7.X notuje głosy prasy niemieckiej w sprawie utworzenia t. zw. rosyjskiego komitetu niemieckiego przemysłu. Z tych głosów dziennik przyznaje słuszność moskiewskiemu korespondentowi „Kölnische Zeitung", który wezwał społeczeństwo niemieckie do zastanowienia się nad dylematem, czy korzyści, które płyną z utworzenia komitetu zrównoważają niebezpieczeństwo jego istnienia. Pismo oświadcza, że prasa sowiecka podkreślała niejednokrotnie swój negatywny stosunek do wymienionego komitetu. Społeczeństwo sowieckie nie może się pogodzić z dokonaną przez przemysł niemiecki próbą zastosowania w stosunkach handlowych z ZSRR metod, które nie są stosowane przez Niemcy w stosunkach z innemi państwami. Utworzenie komitetu świadczy o dążeniu przemysłu niemieckiego do wytworzenia specjalnych wysokich cen w handlu z Rosją, i naogół biorąc — o dążeniu do prowadzenia handlu z Rosją na jakichś odmiennych podstawach niż z resztą świata. Jest zupełnie zrozumiałe, iż społeczeństwo i rząd sowiecki wyciągają konsekwencje wynikające z tej sytuacji. Pismo w d. c. porusza zagadnienie francusko-sowieckich stosunków handlowych, ostrzegając opinję francuską przed oparciem tego stosunku na wzorach niemieckich.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Rul 7.X podaje, że przywódcy opozycji zgłosili do C. K. partji prośbę o natychmiastowe zwołanie zjazdu partyjnego. C. K. załatwił prośbę tę odmownie.

Komsomolskaja Prawda 25.IX ogłasza pismo centralnego biura młodych pionerów do centralnego komitetu związku leninowskiego młodzieży komunistycznej ZSRR. W piśmie tem wymienione biuro wspomina, iż VIII zjazd związku młodzieży komunistycznej stwierdził swe niezadowolenie z kierowniczej akcji C. K. związku w stosunku do organizacji młodych pionerów. Od chwili tego zjazdu upłynęło kilka miesięcy i w sytuacji nie zaszły żadne korzystne zmiany. Kierownicy ruchu pionerskiego nie odczuwają dotychczas poparcia organizacyj związkowych. Prasa związkowa nie zwraca dostatecznej uwagi na pracę komunstyczną wśród dzieci. Wobec tych okoliczności plenum centralnego biura młodych pionerów przenosi odpowiedzialność za braki swej organizacji na centralny komitet związku młodzieży komunistycznej i domaga się natychmiastowego poparcia swej akcji przez wszystkie organizacje związku.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

Wieczerniaja Moskwa 1.X donosi, że sekcja nieruchomości sowietu miejskiego w Moskwie stwierdziła popełnienie szeregu błędów podczas zwracania nieruchomości miejskich byłym właścicielom. W wielu wypadkach zwrócono nieruchomości, które miały pozostawać własnością państwa. Wobec tego przewidywana jest ponowna konfiskata przeszło 200 wielkich nieruchomości miejskich w Moskwie.

Krasnaja Gazeta 29.IX donosi z Siemipałatyńska o przeprowadzeniu konfiskaty majątku 62 bajów (szlachty tubylczej), którzy zostali wysiedleni z granic Kazakstanu sowieckiego.

SPRAWY KOŚCIELNE.

Krasnaja Gazeta 25.IX donosi, że w osiedlu robotniczem Parachino w okolicach Leningradu robotnicy zebrali przeszło 2 tysiące podpisów pod podaniem o pozwolenie na budowę cerkwi prawosławnej. Organizacja „bezbożników“ nie przeciwdziałała zbieraniu podpisów, mając nadzieję, iż władze sowieckie nie zezwolą na budowę cerkwi lub skonfiskują jej gmach po wybudowaniu.

Wozrożdenje 30.IX rozpoczęło druk serji artykułów, których celem jest poparcie stanowiska metropolity Eulogjusza przeciwko metropolicie Antonjuszowi i synodowi biskupów rosyjskich w Jugosławji. Pismo poddaje stosunek metropolity Sergjusza do rządu ZSRR częściowej krytyce, lecz broni poglądu, według którego władza metropolity Sergjusza stanowi jedyną kanoniczną władzę Kościoła Wschodniego w Rosji.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 30.IX. zamieszczają sprawozdanie z pobytu prezesa rady komisarzy ludowych Z. S. R. R. Rykowa w U. S. R. R. Na plenum okręgowego komitetu partji w Zaporożu Rykow wygłosił przemówienie o brakach masowej pracy w organizacjach partyjnych. Mówca powiedział, że prace partji nacechowane są naogół oderwaniem tych prac od mas ludności. Partja powinna dążyć do udziału wszystkich robotników i chłopów w życiu społecznem i państwowem. Należy zwalczać biurokratyzację partji i związków zawodowych, należy zbliżyć ideały partji do ideałów ludności. Między innemi mówca zastanowił się nad kwestją kaleczenia języka rosyjskiego przez liczne skróty i barbaryzmy, które utrudniają rdzennym rosjanom zrozumienie „języka sowieckiego“. Przeciwko temu zjawisku należy kategorycznie wystąpić. Podczas pobytu w Charkowie Rykow udzielił wywiadu współpracownikom pism sowieckich oświadczając, iż rząd Z. S. R. R. przyjdzie z pomocą ludności U. S. R. R., która odczuwać będzie skutki nieurodzaju na Ukrainie sowieckiej oraz, że najbardziej aktualnym zagadnieniem życia sowieckiego jest podniesienie poziomu kulturalnego klasy robotniczej i włościańskiej. W podróży po U. S. R. R. Rykowowi towarzyszyli: Czubar, Kosior, Zatoński i Suchomlin.

Krasnaja Gazeta 27.IX zamieszcza karykaturę pod tytułem „Konferencja wynalazców“. Karykatura wyobraża kierowników polityki zagranicznej państw europejskich, którzy trzymają w rękach rozmaite „przeciwsowieckie wynalazki“. Polska reprezentowana jest przez marszałka Piłsudskiego, który trzyma w ręku rewolwer z napisem: „Prezent dla białobandytów“. Jest to aluzja do rzekomego popierania terorystycznej akcji emigracji rosyjskiej w Polsce przez Rząd Rzeczypospolitej.

Raboczaja Moskwa 27.IX podaje wiadomość o wybuchu dwóch bomb, ukrytych przez nieznanych sprawców w bramie domu Nr. 6 przy ul. Sretinskij Bulwar w Moskwie. Wybuch zranił ciężko dozorcę domu Makarowa.

Wieczerniaja Moskwa 26.IX donosi o zwołaniu pierwszej konferencji dla omówienia spraw, związanych z wprowadzeniem nowej pisowni tiurkskiej w ZSRR. W konferencji biorą udział reprezentanci 11 narodów, w tej liczbie Tatarzy, Baszkirowie, Turkmeni, Uzbecy, Kirgizi, Kozacy i Ojraci.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Krasnaja Armja 22.IX. Jaśniewielmożna polityka. — 25.IX. Polsce ciasno w jej granicach. — Mieńszewicy na stanowisku (o strajku w Łodzi). — Ukraina jest i pozostanie sowiecka. — 27.IX. Polska chce utworzyć wrogą barjerę na naszej granicy zachodniej. — 29.IX. Rozkład PPS.

Siegodnia 27.IX. Wywiad z Milukowem. — W Polsce (art. naczelnika wydziału prasy łotewskiego M. S. Z. p. Bilmana). Nie będzie przerwy w komunikacji kolejowej z Polską.

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.